

9. mart 2026.

Predstavništvo u Bosni i Hercegovini

UVIDI

Uzroci blokade graničnih prijelaza u Bosni i Hercegovini 12. marta 2026. godine

Autori: Valeta Riedel i Philip Florian Braun

Vozači kamiona iz Bosne i Hercegovine ponovo prijete blokadom svih graničnih prijelaza počevši od 12. marta. Na blokadu je pozvao konzorcij „Logistika BiH“, koji je zadužen za koordinaciju transportnih udruženja.

Konzorcij kritizira važeća pravila Evropske unije o boravku, prema kojima za vozače kamiona vrijede ista pravila ulaska i ograničenja boravka kao i za turiste izvan šengenskog prostora [1]. Prema pravilu 90/180, državljani trećih zemalja mogu boraviti u šengenskom prostoru najviše 90 dana tokom perioda od 180 dana. Da bi u Evropskoj uniji boravili duže od 90 dana, državljani trećih zemalja moraju imati dozvolu boravka ili vizu za dugoročni boravak koju izdaje neka od država članica [2]. Međutim, profesionalni vozači kamiona takvu dozvolu više ne mogu dobiti na način na koji je to bilo moguće prije uvođenja novog sistema ulaska i izlaska Evropske unije (Entry/Exit System – EES) u oktobru 2025. godine [3].

Budući da profesionalni vozači kamiona brzo dosegnu dozvoljenih 90 dana, te da u slučaju njihovog prekoračenja prijete deportacije i zabrane ulaska u Evropsku uniju, konzorcij zahtijeva uvođenje izuzeća za vozače kamiona [4]. Ukoliko se do 10. marta ne pronađu konkretna i provediva rješenja za boravak vozača kamiona u šengenskom prostoru, udruženje najavljuje blokadu svih graničnih prijelaza počevši od 12. marta. Pored toga, konzorcij zahtijeva i finansijske kompenzacije za gubitke prihoda nastale uslijed ograničenja koja proizlaze iz novih EES pravila. U tom smislu, od Evropske unije traži se mjesečna nadoknada u iznosu od 21 do 30 miliona KM (10,8–15,4 miliona eura) [1]. Ova sredstva trebala bi poslužiti kao kompenzacija za gubitke koji nastaju zbog ograničenja poslovanja na tržištu Evropske unije.

Vozači kamiona i konzorcij već duže vrijeme zahtijevaju izmjenu pravila o boravku. Blokade su već održane mjesec dana prije prve implementacije EES-a u septembru 2025. godine, kao i u januaru 2026. godine. Tom prilikom ukazano je na to da je već 2025. godine više od 100 vozača kamiona iz Bosne i Hercegovine deportirano zbog prekoračenja dozvoljenog trajanja boravka te da su najavljene i nove deportacije [5]. Pored blokada u Bosni i Hercegovini, i udruženja teretnih prevoznika iz Srbije, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, Albanije i Kosova u protekloj i u ovoj godini pozvala su na proteste. U tim zemljama će se u martu i aprilu također održati blokade [3].

„Logistika BiH“ svoju odluku o blokadi naziva „ne političkom, već egzistencijalnom“ i protest označava kao „legitimnu mjeru“ sve dok se problem ne riješi [1]. Nakon blokada u januaru 2026. godine, Evropska komisija je saopćila da je spremna razraditi pragmatična rješenja za produžene kratkotrajne boravke duže od 90 dana bez radne ili boravišne dozvole. Ove posebne odredbe trebale bi važiti za odabrane kategorije državljana trećih zemalja te osigurati sigurnost i ekonomske koristi za Uniju, kao i pravnu sigurnost za transportna preduzeća. Takvi kratkotrajni boravci trebali bi podlijegati strožem nadzoru i jasno definisanim pravilima [6]. Edin Forto, ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, ne vjeruje u brzo rješenje na nivou Evropske unije te kritizira prvobitni nedostatak političke volje EU da se problem zaista počne rješavati [5].

Izrada i usvajanje propisa za rješavanje ovog problema vjerovatno će predstavljati dugotrajan proces. Stoga se može očekivati da će blokade na svim graničnim prijelazima 12. marta zaista biti održane i da bi mogle potrajati nekoliko dana.

Izvori:

- [1] <https://sarajevotimes.com/if-no-agreement-is-reached-logistics-consortium-announces-blockade-of-all-border-crossings-in-bih/>
- [2] <https://trans.info/en/bosnia-truck-protest-419227>
- [3] <https://www.wko.at/aussenwirtschaft/serbien-grenzblockade>
- [4] <https://sarajevotimes.com/the-eu-is-considering-the-facilitation-of-residence-for-professional-drivers-in-schengen/>
- [5] <https://www.kosmo.at/eu-schweigt-zu-ultimatum-bosnische-lkw-fahrer-drohen-mit-totaler-grenzblockade/>
- [6] <https://www.serbianmonitor.com/en/hauliers-from-serbia-and-bih-continue-blockades-montenegrins-and-macedonians-withdraw/>

Autori trenutno obavljaju praksu u predstavništvu KAS-a u Sarajevu.

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

Stephan Georg Raabe
Direktor predstavništva u Sarajevu / Bosna i Hercegovina
<https://www.kas.de/de/web/bosnien-herzegowina/home>
stephan.raabe@kas.de

Tekst ovog djela licenciran je pod uvjetima licence „Creative Commons – Dijeli pod istim uvjetima 4.0 International“, CC BY-SA 4.0 (dostupno na: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.de>)